

RP 105/2007 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av vallagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att vallagens bestämmelser om valkretsindelningen ändras så att de motsvarar de ändringar i kommunindelningen som träder i kraft 2008. Samtidigt föreslås vissa mindre tekniska ändringar i vallagen. Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2008.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 Föreslagna ändringar	3
2 Propositionens konsekvenser	3
3 Beredningen av propositionen	3
DETALJMOTIVERING	4
1 Lagförslag	4
2 Ikraftträdande	5
LAGFÖRSLAG	6
Lag om ändring av vallagen	6
BILAGA	8
PARALLELTEXTER	8
Lag om ändring av vallagen	8

ALLMÄN MOTIVERING

1 Föreslagna ändringar

Leivonmäki kommun ansluts till Joutsa kommun den 1 januari 2008, varvid Leivonmäki skall strykas ur förteckningen över kommuner som hör till Mellersta Finlands valkrets i 5 § i vallagen (714/1998). Samtidigt görs vissa mindre tekniska ändringar i vallagen. Fördelningen av riksdagsmandaten mellan valkretsarna skall i fortsättningen göras så att de ändringar i kommunindelningen som träder i kraft vid ingången av riksdagsvalsåret beaktas i fördelningen. De allmänna förhandsröstningsställena i landskapet Åland vid kommunalval i det finländska fastlandet skall i fortsättningen bestämmas genom förordning av statsrådet. Bestämmelserna om meddelandekortet skall ändras så att de motsvarar det nuvarande förfarandet. Den onödiga bestämmelsen om utlämnande av uppgifter till offentligheten om Europaparlamentsvalets resultat upphävs. Bestämmelsen om justitieministeriets normgivningsbe-

fogenheter i 195 § i vallagen ändras till att motsvara de krav som föranleds av 80 § i grundlagen och grundlagsutskottets praxis.

2 Propositionens konsekvenser

Propositionen har inga betydande ekonomiska konsekvenser, samhälleliga konsekvenser eller miljökonsekvenser och inte heller några betydande konsekvenser i fråga om myndigheternas verksamhet.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid justitieministeriet.

Utlåtande om propositionen har på begäran givits av Befolkningsregistercentralen, Finlands Kommunförbund, Ålands landskapsregering samt centralvalnämnderna i Helsingfors, Esbo och Vanda. De ändringar som görs på basis av utlåtandena är närmast tekniska.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

5 §. *Valkretsar vid riksdagsval.* Enligt statsrådets beslut om anslutning av Leivonmäki kommun till Joutsa kommun (685/2007) ansluts Leivonmäki kommun till Joutsa kommun den 1 januari 2008. På grund av detta ändras punkt 13 i denna paragraf så att Leivonmäki stryks ur förteckningen över kommuner som hör till Mellersta Finlands valkrets.

6 §. *Fördelningen av riksdagsmandaten mellan valkretsarna.* Ändringar i kommunindelningen träder alltid i början av kalenderåret och de statsrådsbeslut som gäller detta utfärdas före juni månads utgång året före ikraftträdandet. En statsrådsförordning om fördelningen av riksdagsmandaten mellan valkretsarna utfärdas på basis av befolkningsuppgifterna vid slutet av september året före riksdagsvalsåret. Om en ändring i kommunindelningen, t.ex. en kommunsammanslagning, som gäller kommuner som hör till olika valkretsar träder i kraft vid ingången av riksdagsvalsåret, kan detta i nuvarande situation inte beaktas vid fördelningen av riksdagsmandaten. I framtiden kommer kommunsammanslagningar sannolikt att bli vanligare och dessa kan allt oftare gälla kommuner som hör till olika valkretsar. Därför föreslås det att till paragrafen fogas ett omnämnande av att kommunsammanslagningar som träder i kraft i början av valåret skall beaktas i den statsrådsförordning som gäller fördelningen av riksdagsmandaten.

9 §. *Förhandsröstningsställen och röstningsställen på valdagen.* I den gällande lagen finns inga bestämmelser om på vilket sätt de allmänna förhandsröstningsställena i landskapet Åland skall bestämmas vid kommunalval (i det finländska fastlandet). Kommunalvalen i kommunerna i landskapet Åland hålls ju inte samtidigt som kommunalvalen i fastlandet. Därför kan bestämmelsen i 9 § 1 mom. om att kommunstyrelsen beslutar om de allmänna förhandsröstningsställena

inte i praktiken tillämpas. Vid kommunalval i fastlandet har det dock traditionellt funnits ett allmänt förhandsröstningsställe på Åland (posten i Mariehamn), där de röstberättigade som under förhandsröstningsperioden befinner sig på Åland har kunnat rösta. Det föreslås att det till 1 mom. 2 punkten fogas en bestämmelse om att vid kommunalval skall de allmänna förhandsröstningsställena i landskapet Åland bestämmas genom av förordning statsrådet. Dessa kunde ingå i samma förordning som de allmänna förhandsröstningsställena i utlandet. Innan förordningen utfärdas skall justitieministeriet med posten på Åland eller någon annan komma överens om detaljerna för ordnandet av förhandsröstningen.

21 §. *Meddelandekort.* Paragrafen ändras så att den motsvarar det nuvarande förfarandet. Även om själva meddelandekortet utarbetas av Befolkningsregistercentralen har justitieministeriet utarbetat anvisningarna som finns på kortets omstående sida. Justitieministeriet kunde till meddelandekortet foga information även om röstningsförfarandet och organet som utses genom valet. I försändelsen med meddelandekortet för presidentvalet 2006 ingick utöver kortet även en förteckning över de allmänna förhandsröstningsställena inom väljarens egen valkrets samt allmän information om republikens presidents uppgifter. I försändelsen med meddelandekortet för riksdagsvalet 2007 ingick motsvarande uppgifter.

180 §. *Utlämnande av uppgifter till offentligheten.* Enligt Europeiska unionens valakt (ikraftsatt i Finland genom lag 867/2003) skall val till Europaparlamentet hållas i alla medlemsstater under en dag som infaller under en fyradagarsperiod från torsdag till söndag. I praktiken har valdagen varit torsdag i Förenade kungariket och Holland, fredag på Irland och lördag i Lettland och på Malta. I Tjeckien sker röstningen under fredagen och lördagen och i Italien under lördagen och söndagen. I de andra medlemsstaterna har

valdagen varit söndag. Enligt artikel 10.2 i Europeiska unionens valakt får en medlemsstat inte officiellt meddela sitt valresultat förrän valet har avslutats i samtliga medlemsstater. Bestämmelsen grundar sig på att det i valet utses företrädare till ett gemensamt organ, dvs. Europaparlamentet, varvid medlemsstaterna anses bilda en helhet vid valförrättningen. Om resultatet i medlemsstat A skulle offentliggöras redan innan röstningen har avslutats i medlemsstat B, kunde medlemsstat A:s resultat kunna påverka väljarnas röstningsbeteende i medlemsstat B. Bestämmelsen har dock i praktiken vållat problem, eftersom tidpunkten då röstningen avslutas avgörs enligt var och en medlemsstats nationella lagstiftning. I Förenade kungariket och Holland avslutas röstningen redan på torsdagskvällen. Också tidpunkten då röstningen avslutas på söndagskvällen varierar: i det senaste Europaparlamentsvalet pågick röstningen ända till klockan 23 (finsk tid) i Italien, Polen och Slovakien. I Finland avslutas röstningen klockan 20. I Europaparlamentsvalet 2004 offentliggjorde Holland sitt valresultat redan på torsdagskvällen, vilket ledde till att kommissionen gav Holland en tillrättvisning men ingen annan sanktion.

Bestämmelsen i 180 § i vallagen har visat sig vara onödig, eftersom röstningen ännu inte har avslutats i alla medlemsstater klockan 22 finsk tid och eftersom Europeiska unio-

nens valakt som innehåller bestämmelser om offentliggörandet av valresultaten gäller som sådan även i Finland. På grund av detta föreslås det att bestämmelsen upphävs.

195 §. Närmare bestämmelser. Riksdagens grundlagsutskott har i sitt betänkande GrUB 4/2006 rd konstaterat bl.a. följande: "I 195 § i den gällande vallagen finns en allmän bestämmelse om justitieministeriets befogenhet att meddela närmare föreskrifter och anvisningar om tillämpningen av lagen. Det handlar huvudsakligen om ministeriets befogenhet att i egenskap av högsta valmyndighet meddela övriga valmyndigheter s.k. förvaltningsinterna föreskrifter. Men enligt utskottets mening bör ministeriets bemyndigande att utfärda normer också i ett sådant fall formuleras i lag i linje med huvudregeln i 80 § i grundlagen så att det avser en förordning från ministeriet, inte minst som föreskrifterna i många fall har verkningar också för väljarna och därmed utanför förvaltningen".

Det föreslås att paragrafen ändras så att den motsvarar grundlagsutskottets uttalande.

2 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2008.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av vallagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i vallagen av den 2 oktober 1998 (714/1998) 180 §,
ändras 5 § 13 punkten, 6 § 2 mom., 9 § 1 mom. 2 punkten, 21 § 1 mom. 7 punkten och 3 mom. samt 195 §,
 av dem 5 § 13 punkten sådan den lyder i lag 935/2006 och 9 § 1 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 247/2002, som följer:

5 §

Valkretsar vid riksdagsval

För riksdagsval indelas landet utgående från landskapsindelningen i följande *valkretsar*:

-----
 13) Mellersta Finlands valkrets, till vilken hör följande kommuner: Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Jyväskylä landskommun, Jämsä, Jämsänkoski, Kannonkoski, Karstula, Keuruu, Kinnula, Kivijärvi, Konnevesi, Korpi-lahti, Kuhmoinen, Kyyjärvi, Laukaa, Luhan-ka, Multia, Muurame, Petäjävesi, Pihtipudas, Pylkönmäki, Saarijärvi, Toivakka, Uurainen, Viitasaari och Äänekoski,
 -----

den sjätte kalendermånaden före valdagen. Fördelningen, vid vilken beaktas de ändringar i kommunindelningen som träder i kraft vid ingången av valåret, verkställs genom att antalet finska medborgare i valkretsen i fråga divideras med det sammanräknade antalet finska medborgare i valkretsarna och genom att det tal som erhålls multipliceras med talet 199. Varje valkrets får ett platsantal som motsvarar det hela tal som räkneoperationen ger. Om alla platser inte då blir fördelade, fördelas de återstående platserna mellan valkretsarna i den ordning som följer av decimaltalens storlek i de tal som räkneoperationen givit.
 -----

9 §

Förhandsröstningsställen och röstningsställen på valdagen

Förhandsröstningsställen är

Fördelningen av riksdagsmandaten mellan valkretsarna

 Fördelningen av riksdagsmandaten mellan valkretsarna, med undantag för landskapet Ålands valkrets, verkställs på grundval av antalet finska medborgare som enligt befolkningsdatasystemet har haft hemkommun i Finland i valkretsen i fråga den sista dagen i

-----
 2) de finska beskickningar och deras verksamhetsställen som bestäms genom förordning av statsrådet samt vid kommunalval de allmänna förhandsröstningsställen i landskapet Åland som bestäms genom förordning av statsrådet,
 -----

21 §

Meddelandekort

Befolkningsregistercentralen utarbetar över var och en som införts i rösträttsregistret ett *meddelandekort*, som innehåller följande uppgifter:

7) av justitieministeriet utarbetade anvisningar om kortets användning och om förfarandet vid röstning.

Meddelandekortet uppgörs så att det kan användas som följebrev vid annan förhandsröstning än hemmaröstning. Till meddelan-

dekortet kan fogas av justitieministeriet utarbetad information om röstningsförfarandet och om det organ som utses genom valet.

195 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om uppgifterna för de valmyndigheter som avses i denna lag utfärdas vid behov genom förordning av justitieministeriet.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Helsingfors den 12 oktober 2007

Republikens President

TARJA HALONEN

Justitieminister *Tuija Brax*

Lag**om ändring av vallagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i vallagen av den 2 oktober 1998 (714/1998) 180 §,
ändras 5 § 13 punkten, 6 § 2 mom., 9 § 1 mom. 2 punkten, 21 § 1 mom. 7 punkten och 3
mom. samt 195 §,
av dem 5 § 13 punkten sådan den lyder i lag 935/2006 och 9 § 1 mom. 2 punkten sådan den
lyder i lag 247/2002, som följer:

Gällande lydelse

5 §

Valkretsar vid riksdagsval

För riksdagsval indelas landet utgående
från landskapsindelningen i följande *valkret-*
sar:

13) Mellersta Finlands valkrets, till vilken
hör följande kommuner: Hankasalmi, Joutsa,
Jyväskylä, Jyväskylä landskommun, Jämsä,
Jämsänkoski, Kannonkoski, Karstula, Keu-
ruu, Kinnula, Kivijärvi, Konnevesi, Korpi-
lahti, Kuhmoinen, Kyyjärvi, Laukaa, *Leivonmä-*
ki, Luhanka, Multia, Muurame, Petäjävesi,
Pihtipudas, Pylkönmäki, Saarijärvi, Toivakka,
Urainen, Viitasaari och Äänekoski,

6 §

*Fördelningen av riksdagsmandaten mellan
valkretsarna*

Fördelningen av riksdagsmandaten mellan
valkretsarna, med undantag för landskapet
Ålands valkrets, verkställs på grundval av an-
talet finska medborgare som enligt befolk-
ningsdatasystemet har haft hemkommun i
Finland i valkretsen i fråga den sista dagen i

Föreslagen lydelse

5 §

Valkretsar vid riksdagsval

För riksdagsval indelas landet utgående
från landskapsindelningen i följande *valkret-*
sar:

13) Mellersta Finlands valkrets, till vilken
hör följande kommuner: Hankasalmi, Joutsa,
Jyväskylä, Jyväskylä landskommun, Jämsä,
Jämsänkoski, Kannonkoski, Karstula, Keu-
ruu, Kinnula, Kivijärvi, Konnevesi, Korpi-
lahti, Kuhmoinen, Kyyjärvi, Laukaa, Luhan-
ka, Multia, Muurame, Petäjävesi, Pihtipudas,
Pylkönmäki, Saarijärvi, Toivakka, Urainen,
Viitasaari och Äänekoski;

6 §

*Fördelningen av riksdagsmandaten mellan
valkretsarna*

Fördelningen av riksdagsmandaten mellan
valkretsarna, med undantag för landskapet
Ålands valkrets, verkställs på grundval av an-
talet finska medborgare som enligt befolk-
ningsdatasystemet har haft hemkommun i
Finland i valkretsen i fråga den sista dagen i

Gällande lydelse

den sjätte kalendermånaden före valdagen. Fördelningen verkställs genom att antalet finska medborgare i valkretsen i fråga divideras med det sammanräknade antalet finska medborgare i valkretsarna och genom att det tal som erhålls multipliceras med talet 199. Varje valkrets får ett platsantal som motsvarar det hela tal som räkneoperationen ger. Om alla platser inte då blir fördelade, fördelas de återstående platserna mellan valkretsarna i den ordning som följer av decimaltalens storlek i de tal som räkneoperationen givit.

9 §

Förhandsröstningsställen och röstningsställen på valdagen

Förhandsröstningsställen är

2) de finska beskickningar och deras verksamhetsställen som bestäms genom förordning av statsrådet,

21 §

Meddelandekort

Befolkningsregistercentralen utarbetar över var och en som införts i rösträttsregistret ett *meddelandekort*, som innehåller följande uppgifter:

7) anvisningar om kortets användning och om förfarandet vid röstning.

Meddelandekortet uppgörs så att det kan användas som följebrev vid annan förhandsröstning än hemmaröstning.

Föreslagen lydelse

den sjätte kalendermånaden före valdagen. Fördelningen, *vid vilken beaktas de ändringar i kommunindelningen som träder i kraft vid ingången av valåret*, verkställs genom att antalet finska medborgare i valkretsen i fråga divideras med det sammanräknade antalet finska medborgare i valkretsarna och genom att det tal som erhålls multipliceras med talet 199. Varje valkrets får ett platsantal som motsvarar det hela tal som räkneoperationen ger. Om alla platser inte då blir fördelade, fördelas de återstående platserna mellan valkretsarna i den ordning som följer av decimaltalens storlek i de tal som räkneoperationen givit.

9 §

Förhandsröstningsställen och röstningsställen på valdagen

Förhandsröstningsställen är

2) de finska beskickningar och deras verksamhetsställen *som bestäms genom förordning av statsrådet samt vid kommunalval de allmänna förhandsröstningsställen i landskapet Åland* som bestäms genom förordning av statsrådet,

21 §

Meddelandekort

Befolkningsregistercentralen utarbetar över var och en som införts i rösträttsregistret ett *meddelandekort*, som innehåller följande uppgifter:

7) *av justitieministeriet utarbetade* anvisningar om kortets användning och om förfarandet vid röstning.

Meddelandekortet uppgörs så att det kan användas som följebrev vid annan förhandsröstning än hemmaröstning. *Till meddelan-*

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

dekortet kan fogas av justitieministeriet utarbetad information om röstningsförfarandet och om det organ som utses genom valet.

180 §

180 §

*Utlämnande av uppgifter till offentligheten**Utlämnande av uppgifter till offentligheten*

Uppgifter om rösträkningen får under valdagen inte ges offentlighet före klockan 22.

(upphävas)

195 §

195 §

*Närmare föreskrifter och anvisningar**Närmare bestämmelser*

Närmare föreskrifter och anvisningar om tillämpningen av denna lag meddelas vid behov av justitieministeriet.

Närmare bestämmelser om uppgifterna för de valmyndigheter som avses i denna lag utfärdas vid behov genom förordning av justitieministeriet.

Denna lag träder i kraft den 200 .